

Сто років тому під Малою Перещепиною було знайдено найбагатший скарб Європи

29 травня 1912 року за північно-західною околицею села Мала Перещепина, на той час Константиноградського повіту Полтавської губернії (нині село Новосанжарського району Полтавської області), була виявлена одна з найсенсаційніших знахідок ХХ століття

Історія і обставини знахідки

Два хлопчики-пастушки, сини козаків, 12-літній Федір Деркач і 14-літній Карпо Маджар, пасли худобу. Несподівано Федір, проходячи пішанною діюною, провалився в широкую горловину великої посудини. Не змігши витягнути знахідку із землі сам, хлопець покликав на допомогу свого товариша Карпа. Удвох вони дістали, крім великого срібного позолоченого глека з двома ручками (амфори), ще кілька золотих чаш — і все це віднесли додому до Деркача, хата якого знаходилася за 200 сажнів від місця знахідки (за іншими версіями, хлопці сховали виявлені речі поряд із озером).

Діти покликали матір Деркача. Коли жінка побачила посуд, зовні схожий на церковні потири, вона злякалася і вирішила, що тхось обікрав церкву і сховав крадені речі. Тому веліла сину негайно все винести з дому: «А то ще й нам буде напастись».

Однак у багатьох публікаціях повторюється стереотипна фраза, що «пастушки знайшли скарб на березі ріки Ворскли». Насправді ж, найкоротша відстань по прямій до Вор-

скли чотири кілометри, але це через неможливість заболочену заплаву ріки Тагамлик — лівої протоки Ворскли, що впадає в неї неподалік. Реально доступна дорога до Ворскли від місця знахідки пролягає через село Пристанціне у напрямку до Старих Санжар і становить не менше шести кілометрів.

Сучасні дослідники так характеризують місце знахідки: «Малоперещепинський скарб був виявлений біля схилу діюної, серед рухомих пісків річки надзаплавної тераси ріки Тагамлик, при її впадінні у Ворсклу, за 0,8 кілометра на захід від сучасного села та 0,25—0,30 кілометра на північ від бруківки — колишньої ґрунтової дороги, що з'єднує Малу Перещепину зі станцією Малоперещепинська та селом Пристанціне... Для закріплення дон тут, у 1960-х роках, насадили сосновий ліс» (В. В. Приймак, О. Б. Супруненко. Малоперещепинський скарб. — Київ—Полтава. Вид. «АСМ», ВЦ «Археологія», 2005 р. — 24 ст.).

Тим часом про знахідку повідомили волосним стражником. Наступного дня туди прибув урядник Осипенко із селянами-землекопами. Організовані під його наглядом роз-

копки дали приголомшливий результат: величезний скарб — понад 1 000 предметів (за іншими даними понад 800) — залягав на глибині 0,2 — 1 метра у ямі діаметром приблизно 1,5 метра. Слідом за «офіційними особами» з'явився й чимало охочих пожитивитися жителів села. Унікальна знахідка була значною мірою зруйнована і розграбована. Видатний український археолог, мистецтвознавець, а на той час хранитель Ермітажу, Микола Макаренко з болем описував поведінку місцевого люду.

Жителі села, натовпом оточивши нагорб, один поперед одного тягли з піску речі, рвали, ламали, кидали під ноги уламки знайдених предметів, шматували собі «на пам'ять» частинки золотих пластинок фольги, тут же жбурляли їх під ноги, бо сидіти знаходились біля. «Золота лихоманка» охопила майже все село. Коли ж набралось досить багато коштовностей, місцевий урядник передав їх становому приставу. Останній звелів скласти їх посеред канцелярії, залишивши лише одного «дядька» охороняти знахідки, а сам поїхав у справах, доручивши учасника «розкопок» продовжувати пошуки. Поки речі два дні перебували

у канцелярії, «добросердні» охоронці дозволяли односельцям брати деякі «дрібнички» собі.

А один із відкривачів скарбу — Карпо Маджар — у 1965 році у своїх спогадах навів таку деталь. Одним із перших для експертної оцінки знахідок був запрошений місцевий зубний технік чи дантист. То коли він після «успішної експертизи» виходив із приміщення, де перебували знайдені речі, його кишені стали помітно витинатися.

Звістка про нечуваний скарб скоро досягла Полтави, а згодом і Петербурга. До Малої Перещепини Полтавським губернським земством був відправлений член Полтавської ученої архівної комісії Ілля Зарецький, а з Археологічної комісії із Петербурга відбув загаданий уже вчепний, наш земляк Микола Макаренко. Саме завдяки цим двома дослідникам був усе ж таки збережений, в основному, цей унікальний археологічний комплекс. Вони також надали перші детальні звіти про обставини відкриття і складу скарбу.

Ось як пише Ілля Зарецький: «...Я 1 лютого отримав на місце знахідки в Малу Перещепину.

Местність, де знайдено клад, представляє суцільне пасище і лежить у околиці с. Малая Перещепина на сажнях в двохстах от шоссе, идущего от станции Малая Перещепина до с. Малая Перещепина, сейчас за лесом идущим от самой станции в версте от последней.

Неподаліку от места находки, несколько ближе к станции, справа у шоссе, имеется небольшое озеро. Самое место находки не представляет ничего выдающегося среди общей волнистой песчаной местности, здесь нет вблизи ни курганов, ни других каких-либо искусственных насыпей. Место находки склада представляет небольшую площадку среди песчаных бугров (дюн), прометенную от сыпучего песка до более плотного черноватого древнего культурного слоя. На площадке этой видны мелкие черепки доисторической глиняной посуды и свежерасломанные кусочки сгнивших дерева, выброшенные при раскопке. В окрестности по пескам неоднократно были найдены мелкие древние предметы: наконечники копий и стрел из бронзы и железа, подобные находимым у нас везде по дюнным пескам. Преданный от зарытом здесь кладе у местных жителей не сохранилось.

По прибытии на место находки склада здесь представилась картина такого рода. Еще издали видно было, как непрерывно взрослые и дети, мужчины и женщины с заступами на плечах, одни шли из села к месту находки, а другие обратно к селу и в разные стороны, на месте находки рыло человек двадцать разного возраста и пола в песке, кто как хотел. Вокруг копаней стояли любопытные, прибывшие с разных мест» (И. А. Зарецкий. Клад, найденный при селе Малая Перещепина Константиноградского уезда Полтавской губернии // Тр. ПУАК. — г. Полтава. Изд. ПУАК, 1912 г. — Вып. 9. — ст. 181—206, 1 табл.).

Називають ще одну людину, причетну до збереження скарбу, — помічника справника Федоровського. Він також ужив необхідних заходів, щоб знахідки не розійшлися по руках і не були безповоротно втрачені для науки. Саме він доповів про знахідку губернаторові, а той, у свою чергу, археологам у Петербург.

(Початок. Закінчення на 5-й стор.)

Шерше бабло

Оцінюючи бійку в українському парламенті, що виникла через спробу прийняти закон, який надавав російській мові в Україні статусу регіонального, ніхто не звертає уваги на цілу низку дивацтв.

У Верховній Раді багато законопроектів лежать місяцями, але проект закону про мову на обговорення потрапив швидко. Жвава дискусія в Президії Верховної Ради переросла в бійку після того, як депутат Вадим Колесніченко (головний захисник російськомовності в українському парламенті) ударив в обличчя депутата «біотівця».

До речі, саме Колесніченко очолює Координаційну раду ор-

ганізації російських співвітчизників, що об'єднує 141 проросійської організації, діяльність якої фінансується урядом Російської Федерації. Власне організація й створена була для того, щоб упорядкувати розподіл російських грошей серед проросійських організацій України. Іншими словами, депутат Колесніченко — головний в Україні з розподілу російських грошей серед «проросійських росіян».

Російська мова в Україні — це дуже прибутковий бізнес. Щорічно уряд Москви, Федеральне агентство у справах СНД і Фонд «Русский мир» перераховують українським «проросійським росіянам» майже 85 мільйонів доларів США. За цей куп у середовищі «проросійських росіян» постійно триває бійка, яка періодично виступається на сторінках україн-

ських і російських ЗМІ. І не тільки. Наприклад, після самогубства віце-консула РФ в Одесі Ігоря Цветкова в українській пресі активно обговорювалася версія, що причиною цього була виявлена ревізія розтрата коштів, виділених на фінансування проросійських організацій. Страшенно критикують російських дипломатів у Криму. «Професійним росіянам» грошей хочеться.

Депутата Вадима Колесніченка тільки ледячий не звинувачував ще в розкраданні російських грошей. «Тромбом у проросійському русі» охрестила його лідер ПСПУ (Прогресивної соціалістичної партії України) й відомий «професійний» друг Росії Наталія Вітренко. Багато проросійських організацій відкрито заявляють, що російських грошей вони не бачили й що їх розкрадають на етапі перерахування в Україну. Зрозуміло — не без участі потрібних людей із Кремля.

Для чого я все це розповідаю? Так для того, що, по-перше, в Росії відбулася зміна влади, і ймовірність проведення ревізії витрат російських грошей в Україні стала дуже високою. А по-друге, протягом минулого тижня активно обговорювався сценарій, згідно з яким вихід Греції із єврозони обіцяє Росії рецесію, безробіття й девальвацію рубля. Якщо процес стане некеріваним, ціни на нафту впадуть до 60 доларів за барель. Що знову ж спричинить економію Росією бюджетних коштів.

Коли грошей не дають Чечні — відбуваються теракти. Коли не дають Південній Осетії — проросійський політик Кокотийт прокує грузинів на конфлікт. Депутат же Колесніченко разом із зацікавленими товаришами грамотного провів у Верховній Раді бурхливе обговорення мовного питання, яке переросло в «мовне побійче». Гаранту, що зацікавлені особи в Москві вже розписують у кремлівських кабінетах жахи «бандерівського свавілля».

А отже, гроші Кремля в черговий раз дістануться не російським бюджетникам, а українським «проросійським росіянам». Що поробиш — «хозяин-барин». Як говорять одеські євреї — не пристойно розгублювати без шанів, обговорювати жінок позачай і рахувати чужі гроші.

Дмитро КАЛІНЧУК
«Ехо Москви»

Суд відмовився «здавати» депутатів, які отримали квартири

Суд відмовив у задоволенні позову «Української правди» до Апарату Верховної Ради щодо оприлюд-

нення списку депутатів, які отримали квартири за державний рахунок. Відповідне рішення ухвалив суд-д окружного адміністративного суду міста Києва Веква Нана.

Таким чином, інформацію про те, хто з народних депутатів отримав квартири за державні кошти, суд визнає конфіденційною.

ПАТ «Полтавхіммаш» запрошує на постійну роботу:

малювальники по металу — 4000—4500 грн.;	зуборізьники — 3500—4000 грн.;
котельників — 4000—4500 грн.;	нагрівальників металу — 4000—4500 грн.;
слюсарів зі збирання металевих конструкцій — 3000—3500 грн.;	операторів преси — 4000—4500 грн.;
електрозварників — 4500—5000 грн.;	маїстрів цехів — 3025 грн.;
вальцювальників — 3500—4000 грн.;	маїстрів енергоцеху — 3025 грн.;
клепальників — 4000 грн.;	начальників енергоцеху — 4000 грн.;
газорізьників — 3500—4000 грн.;	начальника ГРтаБ — 3500 грн.;
свердлувальників — 2500—3000 грн.;	начальника транспортної дільниці — 3500 грн.;
машиністів крана (кранівники) — 1900 грн.;	начальника відділу охорони праці — 3500 грн.;
токарів — 3500 грн.;	головного енергетика — 5500 грн.;
токарів-карусельників — 4000 грн.;	головного механіка — 5500 грн.;
	головного метролога — 3500 грн.

м. Полтава, вул. Маршала Бірюзова, 85, тел. 66-37-90.

Депозит

Ставки збільшено до **23%**

Сильний в Росії — надійний в Україні

- поповнення без обмежень
- зняття без втрати відсотків
- більша сума — більший %
- вигідні бонусні програми

Полтава, вул. Фрунзе, 65
(0532) 50 14 34/54

Банк | **ТРАСТ** | 0 800 50 90 20 www.banktrust.com.ua
(Дзвінки зі стаціонарних телефонів по Україні безкоштовні)

Гроші на вигідних умовах

без довірки про аохоа до 350 000 грн.
віа 3,5% до 8,4% річних

(0532) 61 61 66, (098) 006 40 61,
(066) 476 95 91, (066) 474 27 14,
(066) 474 30 15, (063) 324 06 80.

м. Полтава
вул. Фрунзе, 6

Графік роботи: пн - пт з 9-00 до 17-00
сб з 9-00 до 14-00

МІРІ ЗБІВНЮЮТЬСЯ ЗА ДОПОМОГОЮ

ALFAZINETS.COM.UA

Центр Інвест

Хай квітне газетне слово!

ПЕРЕДПЛАТНІ ЦІНИ НА 2012 РІК

Термін	Ціна
на 6 місяців	45 грн. 80 коп.;
на 3 місяці	22 грн. 80 коп.;
на 1 місяць	7 грн. 60 коп.

ПОСЛУГИ «УКРПОШТИ»

Термін	Ціна
на 6 місяців	2 грн. 55 коп.;
на 3 місяці	2 грн. 10 коп.;
на 1 місяць	2 грн. 10 коп.

Пільгова передплата для ветеранів Великої Вітчизняної війни, інвалідів, пенсіонерів, учасників бойових дій в Афганістані, ліквідаторів аварії на Чорнобильській АЕС, студентів:

Термін	Ціна
на 6 місяців	40 грн. 80 коп.;
на 3 місяці	20 грн. 40 коп.;
на 1 місяць	6 грн. 80 коп.

Наш індекс: 30549,
телефон відділу передплати: (05322) 7-36-07.

Всі передплатники «Вечірки» мають можливість стати учасниками розіграшів найрізноманітніших призів від газети протягом року. Про умови розіграшів читайте на сторінках газети.

Телефонуйте нам, і ми в будь-який час оформимо передплату на «Вечірку» у вашій організації.

Депозитна акція ВЕСНЯНИЙ ПОДАРУНОК

ВІД ФІНРОСТБАНКУ

Депозити у гривні до **24%** у доларах до **9,5%** у євро до **6,5%**

АТ «ФІНРОСТБАНК», ПОЛТАВСЬКЕ РЕГІОНАЛЬНЕ ВІДДІЛЕННЯ:
м. Полтава, вул. Пушкіна, 65
(0532) 61-50-65, 61-09-69

Ліцензія НБУ № 143 від 07.11.2011

www.frb.com.ua